

Minister Klimatu i Środowiska

DAM-S.050.37.2025.sDAM
3994101.16471869.13431539
Warszawa, 25-11-2025

dot.: odpowiedzi na interpelację Posła Piotra Górnikiewicza (K10INT12321)
temat: działania adaptacyjne wobec nasilających się ekstremalnych zjawisk pogodowych

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

poniżej przekazuję odpowiedź na interpelację pana posła Piotra Górnikiewicza.

Pytanie 1. Strategie adaptacyjne – Czy i w jakim terminie Ministerstwo prowadzi aktualizację krajowych dokumentów strategicznych dotyczących adaptacji do zmian klimatu (np. Krajowej Strategii Adaptacji)?

Ministerstwo opracuje nową Krajową Strategię Adaptacji i Plan Działań Adaptacyjnych do końca I połowy 2027 r. Aktualnie Instytut Ochrony Środowiska – Państwowy Instytut Badawczy (IOŚ-PIB) przygotowuje dla Ministerstwa nową analizę ryzyka klimatycznego, która będzie punktem wyjścia dla ww. aktualizacji.

Pytanie 2. Wsparcie finansowe dla samorządów – Jakie instrumenty finansowe i programy (finansowane z budżetu krajowego, środków UE, NFOŚiGW itp.) są obecnie dostępne lub planowane dla gmin i powiatów w zakresie inwestycji zwiększających retencję wód, modernizację sieci wodno-kanalizacyjnej, renaturyzację cieków wodnych oraz rozwój zieleni miejskiej? Proszę o przedstawienie wykazu programów wraz z orientacyjnymi alokacjami oraz warunkami aplikowania.

Poniżej przedstawiam listę aktualnych naborów dot. adaptacji do zmiany klimatu z linkami do stron internetowych.

- a) Realizacja inwestycji adaptacyjnych obejmujących kompleksowe rozwiązania dla wód deszczowych oraz błękitno-zielonej infrastruktury:
 - a. [link](#) – nabór dla miast, które uczestniczyły w projekcie pilotażowym Ministerstwa Środowiska dotyczącym miejskich planów adaptacji (MPA), oraz m. st. Warszawy – minimalna kwota dofinansowania – 1 mln zł, alokacja w naborze – 500 mln zł;
 - b. [link](#) – nabór dla miast średnich spoza Polski Wschodniej – minimalna kwota dofinansowania – 500 tys. zł, alokacja w naborze – 500 mln zł;
 - c. nabór dla miast średnich i obszarów uzdrowiskowych z Polski Wschodniej zostanie ogłoszony 15.12.2025 r. i będzie trwał do 16.03.2026 r.
- b) Opracowanie MPA, porządkujących działania na rzecz bezpieczeństwa klimatycznego mieszkańców oraz ograniczenia podatności infrastruktury komunalnej na ekstremalne zjawiska pogodowe:

- a. [link](#) – nabór dla miast średnich spoza Polski Wschodniej – alokacja w naborze – 10 mln zł;
- b. nabór dla miast z Polski Wschodniej zostanie ogłoszony 16.02.2026 r. i będzie trwał do 16.04.2026 r.
- c) Wdrożenie projektów edukacyjnych dotyczących zmiany klimatu i odporności klimatycznej, zawierających komponent infrastrukturalny (nabór dla samorządów i NGO oraz partnerstw) – [link](#) – minimalna kwota dofinansowania – 2 mln zł, maksymalna kwota dofinansowania – 6 mln zł, alokacja w naborze – 30 mln zł.

Ministerstwo pracuje ponadto nad nowym naborem w ramach funduszy europejskich w zakresie renaturyzacji ekosystemów wodnych i od wód zależnych (alokacja – 450 mln zł). Środki na działania klimatyczne i środowiskowe są również dostępne w poszczególnych wojewódzkich funduszach ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz w urzędach marszałkowskich.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej wdraża Program Priorytetowy *Adaptacja do zmian klimatu*. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej jednostki – [link](#).

Pytanie 3. Systemy wczesnego ostrzegania i koordynacja. W jaki sposób Ministerstwo koordynuje współpracę z IMGW, Rządowym Centrum Bezpieczeństwa, Państwowym Gospodarstwem Wodnym „Wody Polskie”, Państwową Strażą Pożarną i samorządami w zakresie systemów wczesnego ostrzegania, reagowania kryzysowego oraz komunikacji z mieszkańcami? Jak Pani Minister ocenia skuteczność funkcjonowania systemu Alert RCB i jakie są plany jego rozwoju? Czy rozważane jest zwiększenie roli aplikacji mObywatel w systemie wczesnego ostrzegania?

Za koordynację powiadamiania i ostrzegania obywateli o sytuacjach kryzysowych w ramach systemów wczesnego ostrzegania odpowiada minister właściwy do spraw wewnętrznych. Podstawą prawną jest ustawa o ochronie ludności i obronie cywilnej z 2025 r., która wprowadza m.in. systemy powiadamiania, ostrzegania i alarmowania, a także ustawa o zarządzaniu kryzysowym z 2007 r.

Z kolei w Ministerstwie Klimatu i Środowiska funkcjonuje Centrum Zarządzania Kryzysowego (CZK MKiŚ), które odpowiada za bieżący kontakt i współpracę z innymi jednostkami, również z tymi, które uczestniczą w systemach wczesnego ostrzegania i reagowania kryzysowego. CZK MKiŚ utrzymuje stałą wymianę informacji z kluczowymi instytucjami, w tym z:

- Instytutem Meteorologii i Gospodarki Wodnej – Państwowym Instytutem Badawczym (IMGW-PIB) – o zjawiskach meteorologicznych i hydrologicznych oraz o prognozach i alertach,
- Rządowym Centrum Bezpieczeństwa (RCB) – o zagrożeniach,
- Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie (PGW WP) – o sytuacji hydrologiczno-meteorologicznej w Polsce,
- samorządami wojewódzkimi – o zagrożeniach lokalnych.

W tym kontekście należy również nadmienić, iż w szczególnym przypadku rzeki Odry, na podstawie Zarządzenia nr 256 Prezesa Rady Ministrów z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw Przeciwdziałania Sytuacjom Kryzysowym i Zagrożeniom Środowiskowym na Rzece Odrze (dalej: Zespołu), Ministerstwo Klimatu i Środowiska koordynuje prace Zespołu, który na bieżąco opracowuje rekomendacje w celu

ochrony ekosystemu tej rzeki i monitoruje ich wdrażanie przez właściwe podmioty. Rekomendacje stanowią bieżący plan działania dla instytucji centralnych i województw. W skład Zespołu wschodzą przedstawiciele Ministerstwa Infrastruktury, Ministerstwa Aktywów Państwowych, Ministerstwa Przemysłu/Energii, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (GIOŚ), IOS-PIB, PGW WP, IMGW-PIB oraz Wojewódzkich Centrów Zarządzania Kryzysowego z regionów nadodrzańskich. Prace Zespołu koordynuje Ministerstwo Klimatu i Środowiska.

Rekomendacje Zespołu opierają się przede wszystkim na danych uzyskanych w ramach monitoringu interwencyjnego¹, prowadzonego przez GIOŚ. Głównym rezultatem tego monitoringu jest analiza stopnia zagrożenia (stopień ostrzegawczy oraz I, II i III stopień zagrożenia), która jest udostępniona na portalu GIOŚ – [link](#).

Pytanie 4. Odporność infrastruktury krytycznej – Jakie działania są planowane lub już realizowane w celu zwiększenia odporności infrastruktury krytycznej (takiej jak szpitale, oczyszczalnie ścieków, sieci energetyczne, drogi) na długotrwałe upały, intensywne opady czy przerwy w dostawach energii? Czy przewidziano dedykowane programy wsparcia dla gmin o ograniczonych możliwościach budżetowych?

Na podstawie informacji przekazanych przez właściwe w tym zakresie Ministerstwo Infrastruktury oraz Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji (zał. 1 i zał. 2) informuję, że odporność infrastruktury krytycznej (IK) w Polsce obejmuje działania mające na celu zabezpieczenie kluczowych obiektów – takich jak szpitale, oczyszczalnie ścieków, sieci energetyczne czy drogi – przed skutkami długotrwałych upałów, intensywnych opadów oraz przerw w dostawach energii.

W ramach działań prewencyjnych prowadzi się m.in. monitorowanie temperatury i wilgotności w obiektach (w tym w serwerowniach oraz stacjach energetycznych) oraz utrzymanie instalacji chłodzenia i wentylacji odpornych na wysokie temperatury. Przewiduje się także budowę zbiorników retencyjnych i systemów odprowadzania wody deszczowej w celu ograniczenia ryzyka powodzi oraz zabezpieczenie linii energetycznych przed przeciążeniem i pożarami.

W zakresie przeciwdziałania skutkom przerw w dostawach energii kluczową rolę odgrywają systemy awaryjnego zasilania (w tym generatory) oraz wdrażanie inteligentnych sieci energetycznych typu *smart grid*. Dodatkowo planowane jest rozwijanie lokalnych źródeł energii odnawialnej – takich jak instalacje fotowoltaiczne i turbiny wiatrowe – oraz budowa i utrzymanie magazynów energii w celu zapewnienia redundancji. Operatorzy infrastruktury krytycznej są zobowiązani do prowadzenia systematycznych analiz zagrożeń i wdrażania rozwiązań adekwatnych do ich wyników.

W obszarze bezpieczeństwa fizycznego, technicznego, osobowego i cyberbezpieczeństwa przewidziano szkolenia i ćwiczenia personelu. Operatorzy IK współpracują także z administracją publiczną, w tym z RCB, w zakresie wymiany informacji i wdrażania dobrych praktyk. Projekt nowelizacji ustawy o zarządzaniu kryzysowym zakłada zintegrowane podejście do ochrony IK, oparte na analizie ryzyka, planowaniu prewencyjnym oraz współpracy międzysektorowej.

W ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025–2026 przewidziano środki finansowe na modernizację systemu ostrzegania i alarmowania, zakup konsol dyspozytorskich, rozwój Alertu RCB oraz odbiorników cyfrowych pracujących w paśmie KF.

¹ na podstawie *Procedury monitorowania interwencyjnego Prynnesium parvum „złotej algi”*.

System wczesnego ostrzegania funkcjonuje dzięki współpracy RCB, Państwowej Straży Pożarnej, Policji, IMGW-PIB oraz Ministerstwa Klimatu i Środowiska, co umożliwia wymianę danych, ocenę ryzyka i przygotowywanie spójnych komunikatów.

W ramach tego programu zaplanowano dedykowane wsparcie dla gmin o ograniczonych możliwościach budżetowych. Na rok 2025 przewidziano ponad 16 mld zł, a na 2026 – ponad 17 mld zł na ochronę ludności i obronę cywilną, w tym na modernizację infrastruktury. Wojewodowie mogą rozdysponowywać te środki – po uzgodnieniach z MSWiA i MON – dla wspierania jednostek samorządu terytorialnego oraz innych podmiotów odpowiedzialnych za zwiększanie odporności infrastruktury.

Odporność infrastruktury wzmacnia również system wczesnego ostrzegania oraz stała osłona hydrologiczno-meteorologiczna realizowana przez IMGW-PIB. Kluczowe działania obejmują:

- wydawanie i dystrybucję prognoz, komunikatów, ostrzeżeń i biuletynów,
- stałą wymianę danych i konsultacje IMGW-PIB – RCB (także przy wydawaniu Alertu RCB),
- udział ekspertów IMGW-PIB w aktualizacji Krajowego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz w pracach bieżących sztabów kryzysowych,
- udostępnianie ostrzeżeń w wielu kanałach (m.in. aplikacja mObywatel, geoportal, meteoalarm, API wykorzystywane przez globalne serwisy).

System ten ma na celu wczesne informowanie gmin, służb i mieszkańców o zagrożeniach, co pozwala ograniczać skutki upałów, powodzi, suszy czy gwałtownych zjawisk. Ponadto odporność infrastruktury – szczególnie wobec zagrożeń powodziowych – wzmacniają:

- wstępna ocena ryzyka powodziowego,
- mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego,
- plany zarządzania ryzykiem powodziowym.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Urszula Zielińska
Sekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/